Vluchtelingen en werk

Je overweegt als werkgever een vluchteling in dienst te nemen. Waar moet of kun je dan rekening mee houden? VluchtelingenWerk Nederland heeft samen met Raad & Respons een handreiking geschreven. Deze handreiking beantwoordt twee vragen:

1 Mogen vluchtelingen werken?
2 Welke (subsidie)regelingen maken het aantrekkelijk om een vluchteling in dienst te nemen?

Mogen vluchtelingen werken?

Jazeker, vluchtelingen die een verblijfsvergunning hebben, mogen gewoon in jouw organisatie werken. Het is heel eenvoudig na te gaan of een vluchteling mag werken. Op de verblijfspas die elke vluchteling of vreemdeling bij zich heeft, moet dan staan: 'Tewerkstellingsvergunning niet vereist; arbeid vrij toegestaan'.

Let op de geldigheidsduur van de vergunning. Dan weet je wanneer je opnieuw moet vragen naar de verblijfspas. Als werkgever ben je namelijk verplicht zelf de identiteit en de vraag of de vluchteling mag werken te controleren. Als je twijfels hebt, kun je altijd contact opnemen met de IND. De contactgegevens staan onder in deze handreiking.

Vluchtelingen die nog geen verblijfsvergunning hebben, maar in de procedure zitten ('asielzoekers'), mogen alleen onder heel strenge voorwaarden kortdurend werk verrichten. Wil je snel weten of je een vluchteling in jouw bedrijf kunt laten werken? Bekijk dan het stappenplan van de Rijksoverheid.

Regelingen voor het in dienst nemen van een vluchteling

Voor de integratie van vluchtelingen is het belangrijk dat zij werk vinden in Nederland. Met een baan kunnen vluchtelingen op eigen benen staan. Er zijn verschillende regelingen waar je als werkgever gebruik van kunt maken als je een vluchteling in dienst wilt nemen. Veel regels gelden ook voor andere groepen, dus wellicht komen ze je bekend voor.

Fiscale regelingen

Jeugd lage-inkomensvoordeel (jeugd-LIV)
Het jeugd-LIV zorgt ervoor dat jij als werkgever gecompenseerd wordt voor de verhoging van het wettelijk minimumjeugdloon voor werknemers van 18 tot 21 jaar. De hoogte van het LIV wordt na afloop van het jaar door de Belastingdienst vastgesteld en automatisch overgemaakt op jouw rekening. Voorwaarden voor het ontvangen van het jeugd-LIV zijn:

- De werknemer was op 31 december van het voorgaande jaar 18, 19,of 20 jaar.
- Het gemiddelde uurloon van de werknemer is gelijk aan het minimumjeugdloon voor de leeftijd van de werknemer.

Het jeugd-LIV is een vast bedrag per verloond uur en loopt op met de leeftijd. Zo krijg je voor een 18-jarige 0,07 euro en voor een 20-jarige 0,30 euro per uur. Het maximaal aantal uur waarover je jeugd-LIV ontvangt, is 2080 uur. Je hoeft niets extra's te doen om het jeugd-LIV te ontvangen. Wil je meer weten? Check dan het kennisdocument Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl).

Lage-inkomensvoordeel (LIV)
Dit voordeel ontvang je als je een werknemer in dienst hebt met een loon tussen de 100 en 125% van het wettelijk minimumloon. Het lage- inkomensvoordeel bedraagt 0,51 euro per verloond uur en maximaal 1000 euro per jaar. Let op: je ontvangt het voordeel alleen als de werknemer per jaar minstens 1248 uur werkt, de werknemer minimaal het wettelijk minimumloon ontvangt en de werknemer niet pensioengerechtigd is. Het LIV wordt na afloop van het jaar automatisch uitbetaald door de Belastingdienst. Het LIV kan niet gecombineerd worden met loonkostenvoordeel. Kun je van

beide gebruikmaken, dan keert de Belastingdienst het hoogste bedrag uit. Je kunt de hoogte van het LIV berekenen via de Regelhulp financieel cv van de Rijksoverheid. Wil je meer weten? Check dan het kennisdocument Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl).

Loonkostenvoordeel (LKV)
Om werkgevers te stimuleren bepaalde groepen in dienst te nemen, keert de Belastingdienst LKV uit. Bij het bieden van een contract aan een vluchteling kun je gebruikmaken van dit voordeel als de vluchteling:

- nog niet AOW-gerechtigd is; én
- in de zes maanden voorafgaand aan het contract niet bij jou in dienst is geweest; én
- 56 jaar of ouder is en een uitkering ontvangt (loonkostenvoordeel ouderen); of
- volgens UWV of gemeente door een ziekte of handicap niet in staat is het minimumloon te verdienen (loonkostenvoordeel banenafspraak).

Het LKV is een bedrag per verloond uur dat na afloop van het jaar door de Belastingdienst wordt uitgekeerd. De hoogte van het bedrag is:

- voor oudere vluchtelingen: 3,05 euro per verloond uur en maximaal 6000 euro per jaar;
- voor vluchtelingen die vallen onder de banenafspraak: 1,01 euro per verloond uur en maximaal 2000 euro per jaar.

Je kunt zo lang als de werknemer in dienst blijft en maximaal drie jaar van het LKV gebruikmaken. Dan moet je wel zelf in de loonaangifte aangeven dat je gebruik wilt maken van LKV. En je hebt een doelgroepverklaring nodig. Die kan de oudere vluchteling in de eerste 3 maanden van het dienstverband aanvragen bij de gemeente en de vluchteling die valt onder de banenafspraak bij UWV. LKV en LIV gaan niet samen. Kun je van beide gebruikmaken, dan keert de Belastingdienst het hoogste bedrag uit. Je kunt de hoogte van het LKV berekenen via de Regelhulp financieel cv van de Rijksoverheid. Wil je meer weten? Check dan het kennisdocument Wet tegemoetkomingen loondomein (Wtl).

Gemeentelijke regelingen

Veel vluchtelingen hebben een bijstandsuitkering. Gemeenten helpen mensen met een bijstandsuitkering met het vinden van werk. Onder andere door middel van regelingen voor werkgevers. Daar kun je dus ook gebruik van maken als je een vluchteling met bijstand in dienst neemt. Welke regelingen precies ingezet worden, bepaalt de gemeente waar de vluchteling woont.

Let op: je leest hier over regelingen die veel voorkomen bij gemeenten. Elke gemeente mag haar eigen beleid bepalen. De namen kunnen afwijken van wat we hier beschrijven. Mogelijk zijn er ook nog voorzieningen die hier niet bij staan. Je kunt het best bij het WerkgeversServicepunt in de regio vragen wat er precies mogelijk is.

Werk met behoud van uitkering
In veel gemeenten is het mogelijk om een vluchteling op proef te laten werken. Tijdens deze proefplaatsing of werkstage betaal je geen loon en behoudt de vluchteling zijn uitkering. Meestal kan dit enkele maanden tot maximaal één jaar. Heeft een vluchteling een heel kleine kans om betaald werk te vinden? Dan kan de gemeente toestemming geven om deze vluchteling voor langere tijd onbetaald werkervaring op te laten doen. Dat kan op een participatieplaats. Een participatieplaats duurt in eerste instantie één jaar en wordt eventueel met één jaar verlengd.

Tegemoetkoming in de vorm van subsidies, premies en vergoedingen
Om het voor werkgevers aantrekkelijk te maken om iemand uit de bijstand in dienst te nemen, zetten gemeenten verschillende soorten premies, subsidies en vergoedingen in. Elke gemeente is vrij om te kiezen of en welke tegemoetkomingen zij inzet. Het WerkgeversServicepunt in jouw regio weet precies wat jij kunt verwachten. De volgende tegemoetkomingen komen veel voor:

- ***Tijdelijke loonkostensubsidie***
  Veel gemeenten compenseren werkgevers via een tijdelijke loonkostensubsidie voor de eventuele extra begeleiding en/of lagere arbeidsproductiviteit. Je ontvangt dan een vast geldbedrag of een geldbedrag dat is gekoppeld aan de loonwaarde van de vluchteling. De

gemeente Amsterdam doet dat bijvoorbeeld voor werkgevers die werknemers met een bijstandsuitkering aannemen die nog enige scholing of extra begeleiding nodig hebben. Elke gemeente is vrij om te bepalen of er gewerkt wordt met een tijdelijke loonkostensubsidie.

- ***Stimuleringspremies***

Er zijn ook gemeenten die werken met een stimuleringspremie. De gemeente Zwolle doet dit bijvoorbeeld in de vorm van een indienstnemingssubsidie. Het is een tijdelijke compensatie voor het feit dat de werkgever een kwetsbare vluchteling al het wettelijk minimumloon moet betalen, terwijl hij diegene nog niet volledig kan inzetten.

- ***Tegemoetkoming in extra kosten***

Ten slotte zijn er gemeenten die werkgevers een tegemoetkoming of vergoeding verstrekken voor extra kosten die ze maken bij het in dienst nemen of houden van een vluchteling. Het gaat daarbij niet om loonkosten, maar om kosten voor bijvoorbeeld begeleiding, scholing of aanpassing van de werkplek. Vaak geldt hierbij de voorwaarde dat er geen andere vergoeding mogelijk is. Informeer naar de mogelijkheden bij het WerkgeversServicepunt van de regio waar de vluchteling woont.

Vergoedingen en voorzieningen voor werknemers met een arbeidsbeperking

Loonkostensubsidie
Voor vluchtelingen die vanwege een arbeidsbeperking niet zelfstandig het volledige minimumloon kunnen verdienen, kun je loonkostensubsidie krijgen via de gemeente. De gemeente onderzoekt dan op de werkplek hoeveel de vluchteling kan verdienen. Is dit minder dan het minimumloon, dan krijg je subsidie voor het verschil tussen de loonwaarde en het minimumloon. Deze vorm van loonkostensubsidie is structureel mogelijk. De vluchteling wordt dan ook opgenomen in het doelgroepregister en valt onder de banenafspraak. Je kunt dan ook gebruik maken van de no-riskpolis en het loonkostenvoordeel voor de banenafspraak.

No-riskpolis
Valt de vluchteling onder de banenafspraak, dan kun je gebruikmaken van de no-riskpolis. Dit houdt in dat je als de vluchteling ziek wordt een ziektewetuitkering van UWV kunt krijgen ter compensatie van de kosten van loondoorbetaling. Sommige gemeenten hebben ook voor andere doelgroepen een compensatieregeling bij ziekte. Informeer naar de mogelijkheden bij het WerkgeversServicepunt van de regio waar de vluchteling woont.

Jobcoach
Een jobcoach biedt een vluchteling met een arbeidsbeperking extra ondersteuning op de werkplek. Voor vluchtelingen die vallen onder de Participatiewet is de gemeente verantwoordelijk voor de jobcoach. Vraag bij het WerkgeversServicepunt naar de mogelijkheden.

Vergoedingen
Een gemeente kan voor vluchtelingen met een arbeidsbeperking vergoedingen verstrekken voor:
- aanpassing van het bedrijfspand, de werkplek of de productie- of werkmethodes;
- extra hulp op de werkplek (bijvoorbeeld van een doventolk);
- vervoersvoorziening.

WerkgeversServicepunt
De gemeentelijke regelingen voor het aannemen van vluchtelingen verschillen per gemeente. Raadpleeg daarom het WerkgeversServicepunt. De servicepunten zitten op 35 plaatsen in het land.

Subsidieregelingen

Subsidie praktijkleren
Als een vluchteling leren en werken combineert, kun je mogelijk gebruikmaken van de subsidieregeling praktijkleren. Deze subsidie is een tegemoetkoming in de kosten die je maakt voor de begeleiding van de vluchteling. Er is subsidie mogelijk in het vmbo, mbo, hbo en voor promovendi aan de universiteit. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van het aantal aanvragen voor de diverse opleidingsniveaus en is maximaal 2700 euro per werkleerplaats.

De komende 5 jaar is er extra subsidie mogelijk voor werkgevers in de sectoren horeca, landbouw en recreatie die leerwerkplekken aanbieden aan leerlingen uit het mbo (bbl).

Januari 2020